

Încifrarea durerii

Universul liric al lui Vladimir Udrescu are ambiguitatea și extensia imagistică pe care le revendică Poezia ca limbaj privilegiat și Poetul ca entitate/conștiință responsabilă de (re)alcătuirea lumii. Călător prin patria de semne, în descifrarea cărora află sensul propriei ființări, vulnerabil și *iluzoriu* nemuritor, poetul ostenit, însingurat, rătăcit de matcă, întrebându-se dacă „acesta/ e drumul spre zei”, răspunde chemării. „Paginile cărții se-ntunecă”, tăcerea lui e un alt anotimp, morbid, autumnal. „Mica apocalipsă vestejită” îl aduce din Parnas la măreția de jos a rostului vegetal.

Cu această așezare în spațiu-timp se deschide volumul *Dolor* al lui Vladimir Udrescu (Editura „Brumar”, 2010), un dialog (pe alocuri, un solilocviu) încifrat în simboluri. Sfârșitul lumii ivit din „golul nemilos” e un ceremonial „de privit”, ca și întreaga dinamică a acestei lumi de semne coborâtoare, de anticipări ale declinului: „iarba s-a uscat în pajiști de armonii/ într-o firidă a memoriei/ se tânguie lucrurile/ de care ucenicii s-au lepădat”; „acum parcă un athonit/ stinge amurgul în lacrimi”... Asemenea ceremonial, în concretețea lui compozită, în mozaicul său „epic” expresionist-suprarealist, ca o pictură de Michael Lassel, asociază extreme și reînvie forme uitate, spre a le arunca în spațiu. Invazia obiectelor în intimitatea gândului pare să instituie legi interne ale unei lumi nesupuse, care atrage mit și recirculă o istorie parcă bănuită, desigur mistică: „sub streșini furișată e nașterea firii/ în abside se aprind gândurile/ netrecătoare/ curată e limba ceasului de pe urmă// în taină/ se vestește lucrarea/ mâinilor tale”. Măreția simplității e clamată adesea, ca un tezaur sau ca un receptacol, resursă a nobleței și a eternității: *fânul cosit, frunzișul rugăciunii de greier, paragina de pini, pajiștea cu rouă, tufișurile nubile, o plajă isibie, țarina cu brebenei aprinși...*

S-au observat deja ecurile din Blaga în poezia lui Vladimir Udrescu, dar și din alți poeți majori. Ele vin cu tot cu emoții, cu viziuni, dar cu alte profunzimi ale discursului liric. Poetul are înțelegerea adâncă a temeiurilor lumii, ochiul său vede într-un palimpsest toate straturile scrise de mii de ani, un fel de memorie a creației în individuație și multiplicitate, dar și a gestului creator, repetat cu fiecare miracol.

Dar Vladimir Udrescu „reiterează” Cartea cu sfințenia unor noi cuvinte. A frazele sacre reînălțate prin sintaxa cu totul nouă și infinit nuanțată, prin lexicul așezat în sensuri poetice inedite. Celui care merge „prin pustie/ îmbrăcat în hlamida fâgă-duinței”, aceluși „copil al perfecțiunii în agonie”, ale cărui „oase păcatoase” fură binecuvântate de „lumea ideilor” îi vorbește, readucându-l între oameni, poetul. Se pare că „între umbră și lumină doar/ refrene de nisip și trireme ale absenței” rescriu

povestea unei suferințe de neîndurat, dar semnele sacrului trebuie înțelese „invers”, adică pornind de la lucrurile și faptele simple: „și-acum în fânul cosit/ pe plaiurile cu fireturi bizantine/ s-a cuibărit moartea pe care/ ai visat-o// cine să-și mai aducă aminte/ de oasele tale/ ca niște rugăciuni” și „pe corabia cu aripi de îngeri/ se naște cerul în care sângeri”. Un lirism de-o formidabilă adâncime (reflex al eterului dumnezeiesc) e concentrat în expresia exemplară a acestui volum despre *durere*.

Înfăptuirea, ca și năzuirea ei, stă în vecinătatea **misterului**. În via sacră, „pe vrejul fluidelor mistere se răsuțește întâmplarea cea mare/ însă destul de târziu/ lângă suvoiu cu ciucuri de gală/ îmbătrânește himera”. Visat, rostul unei lumi mai bune și mai demne, mai sfinte, mai drepte, e de aceeași vârstă cu noi, oamenii. Dar undeva, o lume se înfiripează misteros: „în noaptea catedralei/ de aburi a sufletului se ivește/ memoria/ pe două cărări/ lațul se strânge și istoria/ glisează ușor/ înspre un bănuț continent”; „știu desigur/ e o clepsidră în care s-a scurs/ apocalipsa visată/ cum ar fi semnul de carte/ al prințului/ în amurgul valpurgic/ doar câteva umbre-ți calcă/ pe urme/ ca și cum ai veni/ să anunți facerea lumii”. Pe urmele dorinței și visului, povestea renaște, se repetă cu fiecare rotire cosmică și cu fiecare viață de om; „cenușa ultimului fapt plutește/ peste regnuri/ îmbobocesc și elegiile duineze”, ceva în fondul esențial al lucrurilor își caută mereu forma de realcătuire, până când, în cutremurul altui timp, înstrăinat și haotic, toate semnele decad și se rup de început: în feeria de iarnă, „doar abisul mai mormăie-n vis/ în jurul muntelui înghețat/ parcă o turmă de porci sublimi/ pânzele dogmei le-a sfâșiat”. Alte înțelesuri ale lumii și dislocarea sacrului din icoana unui timp falsificat. Memoria e învinsă, fatalmente, de pregnanța concretului, de limitarea în timp a fiecărui ciclu existențial, a fiecărui destin, „în toate zilele misterul se-ascunde”, iar „ochii tăi puri/ s-au umplut de armuri/ și fibule ale unei melodii de fier// un fraged adagiu/ pe ninsoarea de la facerea lumii” – semn al rupturii și desacralizării, poate, sau al sleirii prin reducere la concept. Căci, iată, „în van îngâni vestea/ cea încărcată de bucurii și măcel/ cad poame veștede din crengile de piatră/ sub care se năștea/ evlavia ta/ acuma doar teama se acoperă/ cu negura grea”.

Vladimir Udrescu are acces la un univers a cărui lege fundamentală e misterul. Fabuloasă, **dinamica** acestuia captează toate energiile Centrului, pozițiile centrifuge, extremele și coincidențele – uimitoare, desigur – într-o mitologie ale cărei imagini proliferază prin cuvânt. Căci una dintre cele mai intense impresii o lasă limbajul, registrul lexical surprinzător în fiecare secțiune a sa.